

3e zondag vasten 11-12 maart 2023

— decanaat Ieper - Poperinge

Aperitief: 't is vasten ... dus even geen aperitief

Openingslied: **Broeders die op uittocht gaat (ZJ 328)**

<https://www.youtube.com/watch?v=rc6O52-YQsc>

Broeders die op uittocht gaat uit het land der slaven,
uit de ban van dood en kwaad: wie toch zal u laven?
Heer, die met ons gaat, 't water uit de rotsen slaat,
Heer, Gij zult ons laven.

't Volk dat zwerft in de woestijn, zal Hij dat verlaten?
Zal Hij niet hun leeftocht zijn en hun levend water?
Heer, die met ons gaat, 't water uit de rotsen slaat,
Heer, ons levend water.

Water is het levend woord dat ons toe zal klinken.
Broeders, die Gods woorden hoort, komt hier allen drinken.
Heer, die met ons gaat, 't water uit de rotsen slaat,
laat uw woorden klinken.

Wie Gods woord wil waardig zijn, zal tot leven komen.
Hij wordt bron in de woestijn, eeuwig zal hij stromen.
Heer, die met ons gaat, 't water uit de rotsen slaat,
eeuwig zult Gij komen.

Welkom:

Op deze derde zondag van de veertigdagentijd horen wij hoe de Israëlieten meteen nadat God hen uit Egypte heeft bevrijd beginnen te twifelen of God wel echt met hen begaan is, waarop God voor hen water uit een rots laat stromen. Ook in het evangelie staat vandaag water centraal: bij een bron toont Jezus zich begaan met een Samaritaanse vrouw en maakt zichzelf aan haar bekend als de bron van levend water. Zo wil God zich ook vandaag aan ons bekend maken: als een God die met ons begaan is en nieuw leven mogelijk wil maken – een God met de naam 'Ik zal er zijn voor u'.

Gebed om ontferming

God van barmhartigheid,
U schenkt ons steeds weer nieuwe kansen,
ook als we twifelen of U wel met ons begaan bent
en onze toevlucht zoeken tot valse zekerheden.
Wij bidden U: verfris ons met het levende water van Jezus' woorden,
laat liefde en wijsheid bij ons binnensijpelen
en maak ons tot mensen die dorsten naar gerechtigheid.

Luistert heden dan naar zijn stem:
weest niet halsstarrig als eens in Meriba,
zoals in Massa in de woestijn;

Waar uw vadersen Mij wilden tarten
ofschoon zij mijn daden hadden gezien.

Tweede lezing: Uit de Romeinenbrief (Rom. 5, 1-2.5-8)

Broeders en zusters,

1 Gerechtvaardigd door het geloof
leven wij in vrede met God door Jezus Christus onze Heer.

2 Hij is het die ons door het geloof
de toegang heeft ontsloten tot die genade waarin wij staan;
door Hem ook mogen wij ons beroemen
op onze hoop op de heerlijkheid van God.

5 En de hoop wordt niet teleurgesteld,
want Gods liefde is in ons hart uitgestort
door de heilige Geest die ons werd geschonken.

6 Want Christus is voor goddelozen gestorven op de gestelde tijd,
toen wij zelf nog geheel hulpeloos waren.

7 Je zult je leven niet snel geven voor een rechtvaardige,
al zou misschien iemand de moed hebben
te sterven voor een goed mens.

8 God echter bewijst zijn liefde voor ons juist hierdoor
dat Christus voor ons is gestorven toen wij nog zondaars waren.

Lied: Zingt voor de Heer een nieuw gezang (ZJ 402)

<https://www.youtube.com/watch?v=Wnegrft0MU>

Zingt voor de Heer een nieuw gezang!
Hij laaft u heel uw leven lang
met water uit de harde steen.
Het is vol wond'ren om u heen.

Hij gaat u voor in wolk en vuur,
gunt aan uw leven rust en duur
en geeft het zin en samenhang.
Zingt dan de heer een nieuw gezang!

Een lied van uw verwondering
dat nog uw naam niet onderging,
maar weer opnieuw geboren is
uit water en uit duisternis.

De hand van God doet in de tijd
tekenen van gerechtigheid.
De Geest des Heren vuurt ons aan
de heil'ge tekens te verstaan.

Wij zullen naar zijn land geleid
doorleven tot in eeuwigheid
en zingen bij zijn wederkeer
een nieuw gezang voor God de Heer.

Evangelie: (Joh. 4, 5-15, 19b-26, 39a. 40-42)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Mattheüs.

5 Jezus kwam bij de Samaritaanse stad Sichar,
die in de buurt ligt van het stuk grond
dat Jakob aan zijn zoon Jozef had gegeven,
6 en waar zich de Jakobsbron bevindt.
Jezus, die afgemat was van de tocht, was bij de bron gaan zitten.
Het was ongeveer het zesde uur.
7 Een Samaritaanse vrouw kwam water putten.
Jezus sprak haar aan: 'Geef Mij wat te drinken.'
8 Zijn leerlingen waren eten gaan kopen in de stad.
9 De Samaritaanse vrouw antwoordde:
'Hoe kunt U als Jood te drinken vragen aan mij, een Samaritaanse?'
Joden willen namelijk met Samaritanen niets te maken hebben.
10 Jezus hernam: 'Als u de gave van God kende,
als u wist wie het is die tegen u zegt: geef Mij te drinken,
dan had u Hem erom gevraagd en Hij had u levend water gegeven.'
11 'Maar heer,' zei de vrouw,
'U hebt niet eens een emmer en het is een diepe put.
Waar wilt U dat levende water dan vandaan halen?'
12 'Of bent u soms groter dan onze vader Jakob,
die ons de put heeft nagelaten en er zelf uit gedronken heeft,
evenals zijn kinderen en zijn kudde?'
13 Jezus antwoordde: 'Iedereen die drinkt van dit water, krijgt weer dorst,
14 maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven,
krijgt in eeuwigheid geen dorst meer; integendeel:
het water dat Ik hem zal geven,
zal in hem opborrelen als een bron van eeuwig leven.'
15 'Heer,' zei de vrouw, 'geef mij van dat water,
dan zal ik geen dorst meer hebben
en hoef ik hier niet telkens te komen putten.'
19 'Ik zie dat U een profeet bent.
20 Onze voorouders hebben op die berg daar God aanbeden,
maar volgens jullie is Jeruzalem de plaats waar men moet aanbidden.'
21 'Geloof Me,' zei Jezus,
'er komt een uur dat men niet meer op die berg daar
en ook niet in Jeruzalem de Vader zal aanbidden.
22 Jullie aanbidden wat je niet kent,
wij aanbidden wat we wel kennen;
de redding komt immers uit de Joden.
23 Er komt een uur, ja het is er al,
dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid:
dat zijn de aanbidders waar de Vader naar uitziet.
24 God is geest, en zij die Hem aanbidden,
moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.'
25 De vrouw antwoordde: 'Ja, er komt een Messias, dat weet ik.'
'Als die er is, zal Hij ons alles verkondigen.'
26 Daarop zei Jezus tegen haar:
'Dat ben Ik, degene die met u spreekt.'
39 Uit die stad waren vele Samaritanen in Hem gaan geloven.
40 Toen de Samaritanen naar Hem toe gekomen waren,
vroegen ze Hem bij hen te blijven. Hij bleef daar twee dagen.
41 En nog veel meer kwamen er tot geloof door zijn woord.
42 En ze zeiden het ook tegen de vrouw:
'Nu geloven we niet meer op grond van wat jij verteld hebt;
we hebben Hem zelf gehoord en nu weten we:
dit is werkelijk de redder van de wereld.'

Overweging(en)

Een vrouw, een Samaritaanse, komt op het middaguur vanuit haar dorp Sichar naar de bron van Jacob om er water te putten. Ze heeft zo haar redenen om alleen en op het middaguur te komen: ze is niet direct de beste vriendin van de andere vrouwen in het dorp, want ze is een eerste klasse femme fatale: Ze is een gevaar voor de mannen van die vrouwen, en een bedreiging voor hun huwelijk. Vijf mannen heeft ze al gehad, en voor de man met wie ze nu samenleeft, heeft ze een ander huwelijk kapotgemaakt. Geen wonder dat ze water komt putten op het heetst van de dag, als de rest van het dorp hun siësta houden. En dan zit daar die vreemdeling. Ze weet niet wat ze moet denken. Ze weet zeker dat hij niet van Sichar is want anders zou zij, die alle mannen kent, hem zeker kennen. En als hij haar te drinken vraagt, hoort ze aan zijn taal dat hij geen Samaritaan is. Gelukkig geen van die dikke nekken uit Judea met hun minachting voor de Samaritanen. Wel een Galileeër. Maar dat hij haar aanspreekt, verstaat ze niet, want buitenshuis spreken mannen geen vrouwen aan, ook hun eigen vrouw of moeder niet. Maar die man doet dat wél. En hij keuvelt niet zomaar over 't weer, nee, hij zegt dingen waar ze geen snars van begrijpt. Dat hij haar levend water kan geven, zodat ze in eeuwigheid geen dorst meer zal hebben. Dat de plaats waar men God aanbidt niet belangrijk is, want dat God een geest is die men in geest en in waarheid moet aanbidden. Dat hij de Messias is. En dan komt nog een groepje andere mannen aan. Ze blijven op een afstand staan. Ze ziet de verbazing in hun ogen en het ongemak in hun gebaren. Ze begint het te begrijpen: die man is een profeet, en die andere mannen zijn leerlingen van hem. Iets in haar zegt dat hij niet zomaar een profeet is, één van de vele profeten in haar land en in haar tijd. Nee, deze is anders. Hoewel hij weet wie en wat ze is, scheldt hij haar toch niet uit, integendeel, hij vindt haar een volwaardige gesprekspartner. Hij is écht anders, ze voelt het aan alles; en ineens snapt ze 't plaatje. Ze laat haar waterkruik in de steek en loopt terug naar het dorp met de blijde boodschap dat ze iemand heeft ontmoet die misschien wel de langverwachte Messias is. Het is een verhaal met een happy end: die vrouw krijgt haar zelfrespect terug én het respect van haar dorpsgenoten. En die halfheidense Samaritanen zijn zo sterk door die vreemdeling geboeid dat ze Hem vragen bij hen te willen blijven. We vernemen dat velen geloven in Hem, de Messias, de Levend-Water-Brenger.

Dit verhaal, en zoveel andere verhalen in deze vastentijd laten ons Jezus kennen als de Messias. Messias wil allereerst zeggen: de gezalfde, diegene op wie Gods Geest rust; een voorrecht voor koningen en profeten dat ze met een ritueel, het zalven met olijfolie, bekrachtigden. (volgende week lezen we hoe de kleine David dit te beurt viel).

De gezalfde, de Messias wordt hier door die Samaritaanse vrouw herkend door zijn optreden. Jezus staat echt op een zalvende manier in het leven. Om te beginnen negeert Hij die vrouw niet. Hij doorbreekt daarmee een taboe en een geldende Joodse leefregel. Maar je vist mensen niet op door ze links te laten liggen, en dus... Vervolgens veroordeelt Hij die vrouw niet, ook al weet hij heel goed dat ze er een dubieuze levenswandel op na houdt. En door dit alles is Jezus voor die vrouw wat Hij zegt: levend water en Messias. Ze krijgt door zijn zalvend optreden nieuw leven: ze is weer iemand. Ze hoort weer bij de levenden.

Ik vind dit een heel confronterend en uitdagend verhaal, dat mij voor altijd terugbrengt bij Eddy, een ms-patiënt die niets meer kon. Hij was ongelovig maar vroeg toch eens aan een bezoeker om uit de Bijbel te lezen. Het boek viel toevallig open bij het Evangelie van vandaag en na het horen ervan zei hij: "ik heb levend water gekregen!"; dankbaar als hij was voor de liefde en de zorg die hij van vrouw en kinderen en zoveel hulpverleners kreeg. Zij gaven hem 'leven' en een doel om voor te leven ondanks zijn vreselijke ziekte. Voor hij stierf wilde hij voor de Kerk trouwen, en tijdens de viering klonk uiteraard het gekende evangelieverhaal. Ik kon toen niet nalaten om ook Eddy te danken omdat hij door heel zijn manier van omgaan met zijn ziekte ons zoveel levend water had geschonken. Levend water, of een zalvend gebaar, het wordt ons vaak zoals in het verhaal op een verrassende en heel deugddoende manier geschonken. Laten we er voor openstaan hoe God het ons schenkt. En zit er hier geen oproep in om zelf zalvend en als levend water in het leven te staan? Niet veroordelen, niet negeren, niet afwijzen, maar liefdevol blijven benaderen: zalvend in het leven staan en levend water, 'nieuw leven' schenkend. Dan zijn we als Kerk én als mensen op ons best. (Miguel Dehondt)

Vreugde van mijn hart – Sela

<https://www.youtube.com/watch?v=8qWhU8i5828>

Ziet U mijn rusteloze hart
dat naar U vraagt, op antwoord wacht?
Luister o Heer, waar moet ik heen?
Ik heb U nodig, U alleen.

Geef mij het levend water, Heer.
Mijn bron staat droog, ik heb niets meer.
Houd mij met beide handen vast
en troost mijn rusteloze hart.

Jezus, laat uw aanwezigheid
mijn diepste vreugde zijn.
U die mij naar het water leidt;
een bron in de woestijn.

Vrede vervult mijn hart.
Liefde stroomt bij mij binnen.
Jezus, U bent mijn kracht, o Heer.
U, de vreugde van mijn hart.

Water dat opwelt uit een bron;
de plaats waar ik U tegenkom.
Water dat sprankelt en dat leeft:
het nieuwe leven door de Geest.

Heer Jezus,
onze dorst is zo groot,
dorst naar dingen
die onbelangrijk zijn.
Help ons
te komen bij ons diepste verlangen
dat vaak verborgen is
onder de kleine drukte van elke dag,
onder zorgen
voor mensen en materie.
Breng ons
bij ons verlangen naar U,
de Enige die onze dorst kan lessen,
de Enige die onze honger kan stillen,
de Enige die ons door en door kent.

En zeg ons dan
zoals destijds aan de Samaritaanse bij de put:
'Ik heb Levend Water voor jou!
Geloof Mij: de Vader zoekt jou.
Ik ben degene op wie je zo wacht,
Ik ben het naar wie je zo tracht.
Ik heb Levend Water voor jou!'. (naar Iny Driessen)

Bij de bron

Als je de hitte van de dag moet dragen,
is het heerlijk om even te zitten bij de bron.
Gewoon om wat uit te rusten
of om even bij te tanken.
Het is weldadig om even uit te blazen
en om echt tot jezelf te komen.
Even zomaar zittend aan de bron,
mag je je gedachten laten gaan,
op zoek naar jezelf, naar je eigen ik.
In de vredige rust van de bron
ontdek je wie je bent.
Je voelt er de verbondenheid
met je eigen wortels, je oorsprong.
En daarin klinkt dan de roep
om te worden wie je in oorsprong bent:
een kind van mensen, van God.
Zittend bij de bron word je zelf een bron.
Thuiskomend bij jezelf
word je een thuis voor anderen.
Je mag er in gesprek gaan
met je diepste zelf, met de Gever van alle leven.
Je wordt er een ander mens van.
Zomaar even aan de bron zitten
is geen verloren tijd, maar kostbare tijd.
Het geeft nieuwe energie
om zelf een bron van levend water te worden. (Wim Holterman osfs)

Insteek Broederlijk Delen:

Ongebaande wegen durven gaan op weg naar bevrijding.
Dat is al eeuwenlang de uitdaging waar mensen voor staan.
Het volk dat bekvecht met Mozes om water
heeft moeite om zijn vertrouwde levensstijl los te laten
en durft nog niet te vertrouwen op het land achter de horizon.

Bij de bron van Jakob doorbreekt Jezus oude scheidsmuren:
Hij nodigt joden en Samaritanen uit om zich verenigen
rondom een God die er is voor elke mens.
De weg van de Messias is een ongebaande weg
die dwars over menselijke grenzen loopt.

Broederlijk Delen richt dit jaar onze aandacht op Burkina Faso
waar landbouwers voedsel produceren in harmonie met de natuur
en zich losmaken van kunstmestbedrijven.
Verantwoordelijkheid opnemen voor onze gemeenschappelijke aarde:
in onze tijd van overconsumptie is dat evenzeer ongebaande wegen gaan.

Woorden van geloof

Ik geloof in God, onze Vader,
die de schepping aan de mens toevertrouwd
om ze volgens zijn droom verder uit te bouwen.

Ik geloof in Jezus,
die ons in woord en daad getoond heeft
hoe wij levend water kunnen zijn.

Ik geloof in de Geest,
die ons de kracht, moed en durf geeft
om dit waar te maken.

Ik geloof in een Kerk van mensen,
die samen bouwen
aan Gods Rijk van vrede en gerechtigheid. Amen.

Voorbeden (2-4: map Broederlijk Delen)

Laat ons bidden voor al wie door mensen genegeerd wordt
vanwege afkomst, huidskleur, geslacht of geloof:
dat zij niet ophouden te geloven in een rechtvaardige wereld
en zich gesteund mogen weten door stemmen tegen discriminatie.

Laat ons bidden voor onze samenleving:
dat wij kritisch blijven voor wie hard roept
en stem geven aan wie niet gehoord wordt
opdat we groeien in eenheid in verscheidenheid.

Laat ons bidden voor onze geloofsgemeenschap:
dat wij elkaar in oprechte openheid beluisteren
en met respect de dialoog aangaan met wie anders denkt
vanuit de overtuiging dat het ons rijker maakt.

Laat ons bidden voor de mensen in Burkina Faso
waar boeren experimenteren met nieuwe technieken
om hun landbouwgrond beter te beschermen
en zo de toekomst van hun gezinnen te verzekeren.

Lied: **Bron in de woestijn** (*geen Youtube-versie beschikbaar*)

Refr.: **Bron in de woestijn, laat ons dat voor elkander zijn
In brood en in wijn zal liefde voor ons redding zijn.**

In het land van zand en stenen, waar elk mens alleen moet wenen,
zonder 't water van het leven is er niets dan dood en pijn,
maar wanneer we liefde geven zal de hele wereld leven,
in een vriendschapsnet geweven, omdat God met ons zal zijn. **Refrein**

Kom, trek mee naar de oasen, waar 't lam naast de leeuw kan grazen
omdat zij ook 't Woord eens lazen van 't beloofde Vredesland.
Horizon waar wij van dromen, vol van bloemen, vlinders, bomen
is die waar we thuis gaan komen. Kom leg jouw hand in mijn hand. **Refrein**

Gebed over de gaven

Bij deze gaven van brood en wijn bidden wij:
mogen wij, net als de Samaritaanse bij de put,
U echt ontmoeten, Heer.

Dan kunnen wij enthousiast getuigen
dat U de Bron van Levend Water bent,
waaruit iedereen kan putten. Amen.

Groot Dankgebed

Wij danken U, God,
voor mensen die kunnen delen
om anderen een menswaardig bestaan te verzekeren,
voor hen die hun huis gastvrij openstellen.

Wij danken U, God,
voor mensen die kunnen luisteren
naar het leed van anderen,
die wonden genezen
door de pijn te helpen dragen;
voor mensen die kunnen troosten.

Wij danken U, God,
voor mensen die rust en stilte brengen,
die oog hebben voor kleine dingen,
die zich verheugen in de grootheid van anderen.

Wij danken U, God,
voor mensen die hongeren naar gerechtigheid,
die lijden omwille van het onrecht
dat anderen wordt aangedaan.

Wij danken U, God,
voor mensen die mild zijn in hun oordeel,
die eerbied hebben voor het leven,
die hun hart openen voor vergeving en verzoening.

Wij danken U, God,
voor mensen die zuiver zijn in hun bedoelingen,
die oprecht zijn in hun woorden,
die trouw blijven aan hun vrienden.

Wij danken U, God,
voor mensen die zich spiegelen
aan de levenswijze van Jezus.
Met hen getuigen en loven wij U, God: **Heilig, heilig ...**

Geen andere zekerheid is ons gegeven, Heer God,
dan op weg te zijn naar U.

Ons zoeken naar U
maakt ons tot een volk onderweg.
Mensen die verdwalen worden toegesproken
door Jezus, uw Zoon,
die de Weg, de Waarheid en het Leven is.
En als wij ons nestelen in onze zelfgenoegzaamheid,
Heer, roep ons dan weer op.

Toen Jezus die laatste avond met zijn vrienden aan tafel zat gaf Hij hun een heilig teken:

INSTELLINGSVERHAAL

Dit is de kern van ons geloof:
Als wij dan eten van dit Brood
en drinken uit deze Beker
verkondigen wij de dood des Heren totdat Hij komt.

Wij bidden U, Heer God,
stuur ons op weg in de Geest van Jezus, uw Zoon:
dat wij nieuwe wegen van goedheid banen,
paden van gerechtigheid en onderlinge vrede;
dat wij het leven leefbaar maken
en het puin ruimen van ons egoïsme.

Doe onder ons profeten opstaan
die het vuur van uw goedheid brandend houden,
die uw licht laten stralen,
ook in donkere momenten van ons leven.
Door Hem en met Hem en in Hem
zal uw naam geprezen zijn, Heer onze God,
die ons doet leven dankzij uw Geest,
hier en nu en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Onze Vader

Verbonden met alle christenen,
maar in deze veertigdagentijd speciaal met de mensen van de Derde Wereld, bidden wij:
Onze Vader...

Vader van alle mensen,
Gij neemt geen vrede met deze wereld
zolang nood en overvloed naast elkaar bestaan.
Gij wilt dat het anders wordt,
beter, rechtvaardiger, eerlijker.
Als wij ons allen daarvoor inzetten,
zullen we vol verwachting mogen uitzien
naar de wederkomst van Jezus Messias, uw Zoon.
Want van U is het Koninkrijk...

Vredeswens

Als wij om ons heen kijken, moeten wij vaststellen
dat vrede vaak ver te zoeken is.
Jezus, Gij hebt altijd geprobeerd vrede te zoeken,
hebt mensen in hun waarde gelaten.
Ook mensen, die door iedereen verstoten waren
hebt Gij aangesproken, om water gevraagd,
de weg gewezen.
Leer ons die openheid, die verdraagzaamheid,
die eigenschappen zo noodzakelijk voor vrede.
Die vrede van de Heer zij altijd met u.

Lam Gods

Communie

Lied: Stem die ons roept (ZJ 776)

<https://www.youtube.com/watch?v=Y1Gs-sSEdco>

Stem die ons roept, Vader die draagt,
Rots van vertrouwen aan mensen gewaagd.
Herder die hoedt, niemand verloren,
ieder als beeld van uw liefde herboren.

Refr.: Woord van God is wat Hij doet: Hij geeft leven in overvloed.

Mensen gegeven, getrouw aan elkaar,
verbonden voorgoed in dat oude gebaar:
brood om te worden, wijn om te delen,
wij dragen uw kracht om de wereld te helen. *refrein*

Handen geopend voor iedere nood,
geloof zonder daden geleidt naar de dood.
Geloven is doen wat de woorden beleden,
geloven is werken voor recht en voor vrede. *refrein*

Slotgebed

God,
U hebt uw Zoon Jezus naar de wereld gestuurd
om Levend Water te zijn voor alle mensen.
Hij zorgde ervoor
dat de vrouw bij de put tot nieuw leven kwam.
Doe zo ook met ons, God.
Laat ons uw Woorden verstaan,
zodat ons leven
dat soms een dorre woestijn lijkt,
tot een bron van leven wordt,
een bron waaruit iedereen putten kan.
Dat vragen wij U voor vandaag
en alle dagen van ons leven. Amen.

Zegen en zending

Moge wij voor elkaar als levend water zijn,
en moge God ons zegenen
met zijn zachte kracht die leidt tot leven:
in de naam van + de Vader, de Zoon en de H. Geest. Amen.

Dessertje:

't is vasten ... we proberen aan de verleiding van een dessert te weerstaan.